

IV/2017-2/2022
Alkotmánybíróság
1015 Budapest
Donáti u. 35-45.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/2017-4/2022
Érkezett:	2022 OKT 14.
Példány:	1
Melléklet:	0 db
Kezelőiroda:	

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott

az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 27. §-a alapján a tisztelt Alkotmánybíróság fenti számú hiánypótlási felhívására az alábbi kiegészített

alkotmányjogi panasz indítványt

terjesztem elő:

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Budapest Környéki Törvényszék 7.Bpk.55/2022/5..számú ítéletének, valamint a Fővárosi Ítéltábla 2.Bpkf.10.554/2022/3..számú végzésének alaptörvény-ellenességét, és az Abtv.43.§ -ának megfelelően az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) és (7) bekezdéseibe ütközés miatt azokat semmisítse meg.

A hiánypótlási felhívást 2022.09.16-án vettem át. Az ügyben jelenleg felülvizsgálati vagy más jogorvoslati eljárás nincs folyamatban.

Személyes adataim nyilvánosságra hozatalához nem járulok hozzá.

Kérelmem indoklásaként az alábbiakat adom elő:

Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

XXVIII. cikk:

„(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

....

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

Érintettségemet alátámasztja, hogy jelen alkotmányjogi panasz indítványban írt eljárás ellenem folyt, annak jogi következményei is engem érintenek súlyosan hátrányosan.

Indokolás a panaszban megjelölt határozatoknak az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdésébe ütközéssel kapcsolatban.

Az alábbiakban részletesen ismertetett tények alapján az alaptörvényt sértést a bíróságok pártatlanságának hiányában jelölöm meg.

Sérült a **pártatlanság** alaptörvényi és nemzetközi jogi követelménye. Az Alkotmánybíróság és az Emberi Jogok Európai Bíróságának következetes gyakorlata szerint nem csupán az objektív (tehát például részrehajló döntésben megnyilvánuló), hanem a szubjektív oldal sérelme is a tisztességes eljárás hiányára vezet [lásd pl. a strasbourgi gyakorlatra is utaló 3027/2018 (II.6.) AB határozatot].

Tisztában vagyok azzal, hogy a bizonyítékok és az összbüntetésbe foglalt ítéletek értékelése önmagában nem alkotmányossági kérdés. Abban az esetben azonban – így a jelen ügyben is –, amikor a mérlegelés során a bíróság egyértelműen és durván kizárólag a vádlott hátrányára tényeket veszi alapul, már nem értékelési, hanem pártatlansági kérdésről van szó.

A tényállásról.

A Balassagyarmati Törvényszék 2013. október 22. napján kelt – és a Fővárosi Ítélőtábla mint másodfokú bíróság 2.Bf.479/2013/35. számú határozatával – 2015. március 12. napján jogerőre emelkedett 9.B.168/2013/23. számú ítéletével (új Btk. anyagi jog) társtettesként elkövetett rablás büntette miatt, mint többszörös visszaesőt, 10 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy az elítélt a szabadságvesztés büntetéséből (KIZÁRÓLAG a többszörös visszaesői minősítés okán) feltételes szabadságra nem bocsátható. Elkövetési idő: 2010. október 28. napja.

A Budapest Környéki Törvényszék 2018. április 6. napján kelt – és a Fővárosi Ítélőtábla mint másodfokú bíróság 1.Bf.195/2018/18. számú határozatával – 2019. január 17. napján jogerőre emelkedett 7.B.64/2016/151. számú ítéletével (régis Btk. anyagi jog) 3 rb. két esetben társtettesként elkövetett rablás büntette, 2 rb. bűnsegédként elkövetett személyi szabadság megsértésének büntette és társtettesként elkövetett magánlaksértés büntette miatt, mint többszörös visszaesőt, halmazati büntetesként, 17 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte, továbbá velem szemben 263.386 forint vagyonekobzást rendelt el. Megállapította, hogy a szabadságvesztés-büntetés négyötöd részének kiállása után bocsáthatnak feltételes szabadságra.

Elkövetési idő: 2011. augusztus 12., 2011. október 1. napjai.

A jelen alkotmányjogi panasz indítvánnyal támadott ítélet az összbüntetés tartamát 20 (húsz) év fegyház fokozatban végrehajtandó szabadságvesztésben állapította meg. Úgy rendelkezett továbbá -mivel az elítélt többszörös visszaeső -, feltételes szabadságra nem bocsátható.

Álláspontom szerint az összbüntetési indítvány alapján eljáró elsőfokú bíróság tartalmilag a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CCXXIII. törvény (a továbbiakban: Btkátm.), Alkotmánybíróság által megsemmisített 3. §-ának és az ugyancsak megsemmisített 2/2019. BJE-ben foglaltaknak megfelelő vizsgálatot folytatott, amely alapján indoklásában kifejtette:

" Az elengedés mérvénél – a 3/2002. számú Büntető jogegységi határozat (a továbbiakban: jogegységi határozat) iránymutatására is tekintettel – a törvényszék a korábbi Btk. alkalmazásával sem engedett volna el nagyobb mértéket, mint a rövidebb büntetés kétharmada (6 év 8 hónap). Ennek során tekintettel volt arra, hogy bár részint jelleghasonlóak, de időben nem egybeesőek az általa többszörös visszaesőként megvalósított súlyos bűncselekmények, melyek halmazata többszörös. Nagyobb mérvű elengedés nem indokolt. "

A bíróság által is hivatkozott 3/2002. Jogegységi határozat nem tartalmaz az elengedés mértéke tekintetében kétharmados iránymutatást - ellentétben az új Btk.rendelkezéseivel - .

A régi Btk. alapján a bíróságok az összbüntetés tartamának meghatározásakor a legsúlyosabb büntetésből indulnak ki és a régi Btk. 93. §-a alapján úgy határozzák meg mintha halmazati büntetést szabotak volna ki, így a 3/2002. BJE II/3. pontjára figyelemmel a rövidebb tartamú büntetések háromnegyed részét engedik el a bírói gyakorlatból is következően.

- Az elsőfokú bíróság nem vizsgálta továbbá teljes körűen a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét, annak ellenére sem, hogy indoklásában kiemelte: " A törvényszék figyelemmel arra is, hogy az összbüntetési eljárás célja, hogy olyan helyzetbe hozza az elítéltet, mintha a jogkövetkeményt egyetlen eljárásban, halmazati büntetesként szabták volna ki, nem tekintett a legkorábban elkövetett bűncselekmény idejére, hanem éppen a legutolsó elkövetési időpontot vette figyelembe, mert egységes elbírálás esetén sem lett volna ez másként: következetes az ítélkezési gyakorlat, az elkövetéskori jog az a törvény, amely az utolsó megvalósított bűncselekmény idején (2011. október 1. napján) hatályban volt. Ami a jogbiztonságot illeti, ezen utolsó bűncselekmény megvalósulásakor az elkövető tudott korábbi tetteiről, előre láthatta, számára kiszámítható volt valamennyi bűncselekménye szankciója, ismerhette az akkor hatályos jogot, így akár a vele szemben alkalmazható összbüntetési előírásokat is. "

Ebből következően is az összbüntetési eljárásnak - álláspontom szerint - halmazati büntetést pótló szerepe van. Tehát szükséges vizsgálni teljeskörűen a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét és nem csak arra kellett volna hagyatkozni, hogy a Jogegységi határozat szerint is ha valamely alapítélet kizárja az elítéltet a feltételes szabadság lehetőségéből akkor az összbüntetés is automatikusan kizárja

Vizsgálni kellett volna a kizárás okát, amely jelen esetben az 1.) számú alapítellel érintett eljárás során alkalmazott anyagi jog - új Btk. - jogkövetkezménye, konkrétan a többszörös visszaesői minősítésből következő törvényi ok.

Vizsgálni lett volna szükséges, hogy amennyiben az összbüntetési eljárással érintett két ügyet egy eljárásban tárgyalják, akkor mely anyagi jog került volna alkalmazásra. Álláspontom szerint egyértelműen az elkövetéskor hatályos régi Btk. alapján halmazati büntetés került volna kiszabásra, amely anyagi jog alapján a többszörös visszaesői minősítés alá eső terhelt a büntetése 4/5-öd részének kitöltését követő napon feltételes szabadságra bocsátható.

A jogállamiság klauzulából kiolvasható jogbiztonság követelménye az Alkotmánybíróság következetes felfogása szerint azt jelenti, hogy a jogrendszer egésze, annak részterületei, valamint egyes szabályai világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatóak és a norma címzettjei számára előre láthatóak legyenek és a jogalkalmazás során felismerhető normatartalmat hordozzanak {9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 65–66; újabb gyakorlatból: 38/2012. AB határozat, Indokolás [84] és 3106/2013. (V. 17.) AB határozat, Indokolás [8]}. A jogbiztonság teremti meg a lehetőséget a jogalanyoknak arra, hogy magatartásukat ténylegesen a jog előírásaihoz tudják igazítani {3208/2013. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [58]}. „A jogi normák előreláthatóságának és kiszámítható működésének követelménye felöleli a visszamenőleges hatályú jogi szabályozás korlátozott és kivételes lehetőségét. Vagyis jogszabály a kihirdetését megelőző időre nem állapíthat meg jogkövetkezményeket: nem rögzíthet kötelezettséget és nem nyilváníthat valamely

magatartást jogellenessé.” {Abh2., Indokolás [50]; legutóbb megerősítette: 33/2019. (XI. 27.) AB határozat, Indokolás [39].

Indokolás a panaszban megjelölt határozatoknak az Alaptörvény XXVIII. cikkének (7) bekezdésébe ütközéssel kapcsolatban.

Az ítélet ellen, kézbesítési íven és a Törvényszékre 2022.06.11. napján érkezett - részletes jogi indoklással kiegészített - írásos fellebbezést jelentettem be a szabadságvesztés jelentősen eltúlzott mértékének enyhítése érdekében, valamint a feltételes szabadságra bocsátás lehetőséget kizáró rendelkezés megváltoztatása érdekében. Kérve a másodfokon eljáró bíróságtól annak megállapítását, hogy az ítélet 4/5-öd részének kitöltését követő napon a feltételes szabadságra bocsátásom lehetőségéről.

A Törvényszék Büntető Iroda tájékoztatása szerint a fellebbezés indoklását a másodfokú eljárásra továbbított iratanyag tartalmazta.

Ennek ellenére a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.439/2022/2. számú indítványa - a másodfokú eljárás lefolytatására - a következőt tartalmazza:

"...A Törvényszék ítélete ellen az elítélt kézbesítési íven, indoklás nélküli fellebbezést jelentett be....."

Az Ítélet tábla 2022.07.18. napján 2.Bpkf.10.554/2022/3. számú végzésével az elsőfokú döntést helybenhagyta, indoklásában szintén kiemelte:

" Az elsőfokú határozat ellen az elítélt kézbesítési íven, indoklás nélkül jelentett be fellebbezést. "

Az Ítélet tábla végzésének indoklásából kitűnik, hogy az iratanyagban fekvő, részletes jogi indoklással ellátott fellebbezésem teljes egészében figyelmen kívül hagyva meg sem vizsgálta.

Álláspontom szerint az Ítélet tábla ezen eljárása az Alaptörvényben és az Egyezményben is biztosított hatékony jogorvoslathoz, illetve a tisztességes eljáráshoz fűződő alapjogaim sérelmét eredményezte.

Az Alkotmánybíróság szerint: „*Minden jogorvoslat lényegi, immanens eleme ... a jogorvoslás lehetősége, vagyis a jogorvoslat fogalmilag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvoslhatóságát*” [9/2017.(IV.18.) AB határozat, 20. pont]. Megítélésem szerint ebből értelemszerűen következik, hogy a jogsérelem szubsztanciális orvoslását lehetővé tévő, egyébként a törvényes követelményeknek megfelelő kezdeményezés alkotmányosan nem utasítható el.

Az is minimálisan elvárható, hogy az érintett személy érveit, kifogásait a másodfokú bíróság érdemben értékelje és ítélje meg. Ez azonban teljes mértékben elmaradt.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága is következetesen hangsúlyozza, hogy nem elegendő a jogorvoslati lehetőségeket a jogi szabályozásban biztosítani, azokat ténylegesen biztosítani kell azok számára, akik sérelmesnek tartják a rájuk vonatkozóan hozott döntéseket (lásd pl.

Adikvar és társai kontra Törökország, 21893/92. sz. kérelem, 1996. szeptember 16-i ítélet, 66. pont).

III

A kérelmem alapja, az Alkotmánybíróság hatáskörét meghatározó jogszabály: az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. § (1) bekezdése, mely szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az

egyedi ügyben érintett személy fordulhat.

Jelen esetben Alaptörvénybe foglalt jogomat sérti a sérelmezett Törvényszéki és Ítéltáblai döntés, tekintettel arra,

hogy az összbüntetésbe foglalást a Törvényszék - részben - egy olyan jogszabály alapján, a 2012. évi C. törvény jogkövetkezményeit figyelmen kívül hagyva végezte el, mely jogszabály az összbüntetésbe foglalással érintett ügyek alapjául szolgáló cselekmények elkövetésekor - 2013 év előtt - még nem volt hatályos -.

A jogalkalmazásnak, a jogkövetkezményeknek kiszámíthatónak és előre láthatónak kell lenniük.

2013. év előtt, a cselekmények elkövetésekor senki nem láthatta előre az évekkel később hatályba

lépő új büntetőjogi jogszabály tartalmát, így az annak alapján várható jogkövetkezményeket sem.

Konkrétan azt, hogy a többszörös visszaeső elítélteket a törvény erejénél fogva a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből kizárják.

Rám nézve a régi Btk. kedvezőbb szabályokat tartalmazott.

A hatalommegosztás elve és a bírói hatalmi ág önálló jogszabály-értelmező tevékenységének vizsgálatát már több esetben megtette a T. Alkotmánybíróság, a vizsgálat eredményeként az alábbi

megállapításokra jutva:

- A hatalmi ágak elválasztásának elve nem pusztán annyit jelent, hogy az egyik hatalmi ág nem

vonhatja el a másik jogosítványait, hanem azt is jelenti: a demokratikus jogállamban korlátlan és

korlátozhatatlan hatalom nincs, s ennek érdekében bizonyos hatalmi ágak szükségképpen korlátozzák

más hatalmi ágak jogosítványait,

- A 'bírói jogalkotás', amíg az kizárólag a jogszabályok értelmezésén alapul (amíg a bírói ítélezési hatalom nem veszi át alapvetően és közvetlenül a jogalkotás funkcióját), nem kerül ellentétbe a hatalommegosztás elvével,

- Az összbüntetés sajátos jogintézmény, valójában olyan büntetéskiszabás, amely felülírja a jogerős ítéletek jogkövetkezményekkel kapcsolatos rendelkezéseit, és megállapítja a letöltendő

szabadságvesztés mértékét anélkül, hogy a terhelt bűnösségéről maga döntést tartalmazna; az összbüntetés tartamának megállapítására irányadó szabályt (régai Btk.) módosító új jogszabály (új Btk.), az értelmezésem szerint tartalmilag visszaható hatályú rendelkezés, amely Alaptörvényellenes, ha az érintett jogalanyokra nézve szigorúbb, a jogalanyok helyzetét elnehezítő tartalmú.

• Az összbüntetési szabályok alkalmazása akkor áll összhangban az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből folyó követelményekkel, és akkor nem sérti a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás tilalmát, ha a Btk. 93-96. §-ai a 2013. július 1-jét megelőző elkövetési idejű bűncselekményekre vonatkozó ítéletekben foglalt büntetés összbüntetésbe foglalására csak akkor alkalmazhatók, ha az elítéltre nézve kedvezőbb, előnyösebb előírást rögzítenek. Ezen szempontok tiszteletben tartása esetén felel meg a jogalkalmazás a visszaható hatály tilalmából fakadó követelményeknek. Az összbüntetésbe foglalás lehetősége ugyan az időrendben utolsó

jogerős ítélettel nyílik meg, ez azonban nem jelenti azt, hogy az egyes, régi Btk. hatálya alatt elkövetett cselekmények büntetőjogi jogkövetkezményt meghatározó rendelkezéseit az összbüntetés ne foglalná

magába, ne írná felül. Az összbüntetés így ugyanolyan hatást gyakorol valamennyi ítéletben kiszabott büntetésre és azok jogkövetkezményeire is

Ebből következően a visszaható hatály tilalmának a tiszteletben tartása

szempontjából az elkövetés ideje meghatározó az anyagi jog alkalmazása és annak minden jogkövetkezménye tekintetében. Jelen esetben a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéről történő rendelkezés meghozatalánál is.

Az alkotmányjogi panaszom jogi alapja, hogy tartalmilag a jogalanyokra nézve szigorúbb, a jogalanyok

helyzetét elnehezítő új Btk. alapján folytatott vizsgálatot a Törvényszék az összbüntetési eljárásban az új Btk.

hatályba lépését megelőzően elkövetett cselekményeim ügyében hozott ítéletek összbüntetésbe

foglalásakor, valamint az elengedés mértéke meghatározásánál büntetékiszabási szempontokat is értékelési körébe vont:

" Amennyiben a terhelt valamennyi cselekményét egyetlen eljárásban bírálják el, ott is a halmazati maximum, jelenleg az összbüntetési maximum, ami a személyben és a tetteiben megnyilvánuló fokozott társadalmi veszéllyel arányban áll, azaz a többszörös eljárás okozta hátrányt az összbüntetés a kétharmados elengedéssel egészében kiküszöbölné, de ennél némileg mégis nagyobb az elengedés, mert az összbüntetés legfeljebb 20 évig terjedhet. ". Tette ezt annak ellenére, hogy a Jogegységi határozat ezt tiltja:

3/2002. Jogegységi határozat II 1.:

" Az összbüntetés szabályai a Btk. V. Fejezetében, a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezések között találhatók. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az összbüntetésbe foglalás során a Btk. 83. §-ában foglalt büntetékiszabási elvek alkalmazhatók lennének. Ugyanis az összbüntetési eljárásban nincs törvényes lehetőség a jogerős alapítéletekben eljáró bíróságok büntetékiszabási értékelő tevékenységének teljes felülvizsgálatára. Így a bűncselekmény és az elkövető társadalomra veszélyessége, a bűnösség foka, továbbá az egyéb enyhítő és súlyosító körülmények nem vizsgálhatók, az alapítéletekben kiszabott büntetések újraértékelése kizárt. Nem vehetők figyelembe az alapítéletek jogerőre emelkedése óta a terhelt személyi körülményeiben bekövetkezett változások sem. ".

A Törvényszék eljárása nem áll összhangban az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, a jogbiztonság követelményrendszerébe tartozó kiszámíthatóság garanciájával, valamint a tisztességes eljárás követelményrendszerével, és sérti a

visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalmát.

A jogállamiság szerves része a nulla poena sine sine lege praevia jogelv, amelynek értelmében senkit sem lehet olyan jogszabályi rendelkezés alapján büntetéssel

sújtani, amely a cselekmény elkövetésekor még nem volt hatályos. Ezen jogelv meglátásom szerint

az összbüntetési eljárásban alkalmazandó anyagi jogi szabályok és jogkövetkezményeik tekintetében is irányadó.

IV.

A megsemmisített, alaptörvényellenes jogszabályi rendelkezés tartalmi alkalmazásának fenntartása meg nem engedett bírói jogalkotásnak minősül.

A sérelmezett Törvényszéki határozat az új Btk. hatálybalépését megelőzően keletkezett tényekhez -

vagyis a hatályba lépését megelőző

elkövetési idejű bűncselekményekre vonatkozó ítéletekhez - fűzött új, a korábban hatályos szabályozáshoz képest eltérő jogkövetkezményt a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből történő kizárással, mely egyértelműen visszamenőleges hatályú változtatást eredményezett, ezáltal a támadott összbüntetésbe foglalásról szóló döntés rám nézve

szigorúbb, helyzetemet elnehezítő tartalmú.

Továbbá a fellebbezésem írásos indoklásának teljeskörű figyelmen kívül hagyása a másodfokú eljárásban, a *contra legem* bírói jogértelmezés felveti „a bíróságok törvényeknek való alávetettsége elvének sérelmét is. A jogállamiság elvéből, követelményéből az is következik, hogy a jogértelmezés nem válhat a jogalkalmazó szerv önkényes, szubjektív döntésének eszközévé. Ellenkező esetben sérülne a jogbiztonság követelménye, a jogalkalmazó szervek döntéseire vonatkozó kiszámíthatósági és előre láthatósági elvárás.” {3026/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [27]; de ugyanígy: 3173/2015. (IX. 23.) AB határozat, Indokolás [52].

